

ΣΑΝ
ΣΗΜΕΡΑ

Ζωντανή η κληρονομιά του 1821

Γεγονότα

331 π.Χ. - Ο Αλέξανδρος ο Μέγας νικά τον Δαρείο Γ΄ της Περσίας στη μάχη των Γαυγαμήλων.
1827 - Ρωσοπερσικός πόλεμος (1826-1828): Ο ρωσικός στρατός με επικεφαλής τον Ιβάν Πασκέβιτς καταλαμβάνει το Γερεβάν, τερματίζοντας μία χιλιετία μουσουλμανικής κυριαρχίας στην Αρμενία.

1861 - Κυκλοφορούν τα πρώτα ελληνικά γραμματόσημα, με παράσταση της κεφαλής του Ερμή, τα οποία τυπώθηκαν στο Παρίσι.

1873 - Εκδίδεται η Εφημερίς του Δημήτριου Κορομηλά, η πρώτη καθημερινή εφημερίδα της Αθήνας.

1898 - Κυκλοφορεί η Ποδηλατική και Αθλητική Επιθεώρησης της Ανατολής, το πρώτο αθλητικό έντυπο στην Ελλάδα, έκδοση του Ποδηλατικού Συλλόγου Αθηνών, πρόεδρος του οποίου είναι ο Μιλτιάδης Νεγρεπόντης.

1936 - Ο Φρανθίσκο Φράνκο αναλαμβάνει τα ήνια της επαναστατικής εθνικιστικής κυβέρνησης στην Ισπανία. Αρχή του Ισπανικού Εμφύλιου Πολέμου

1946 - Δίκη της Νυρεμβέργης (δίκη του Τρίτου Ράιχ): Εκδίδεται η απόφαση για τους 22 κατηγορούμενους: Καταδικάζονται σε θάνατο οι Χέρμαν Γκαίρινγκ (αυτοκτόνησε), Βίχελμ Κάιτελ, Γιάαχμ φον Ρίμπεντροπ, Ερνστ Καλτενμπρούνερ, Άλφρεντ Ρόζενμπεργκ, Χανς Φρανκ, Φριτς Ζάουκελ, Άλφρεντ Γιοντλ, Άρτουρ Σέιτς/Ίνκβαρτ. Σε ισόβια καταδικάστηκαν οι Ρούντολφ Ες, Βίχελμ Φρικ και Έριχ Ρέντερ. Σε ποινή 20ετούς κάθειρξης καταδικάστηκαν οι Μπάλντουρ φον Σίραχ και Άλμπερτ Σπέερ, σε 15ετή κάθειρξη ο Κόνσταντίν φον Νόιρατ και σε 10ετή κάθειρξη ο Καρλ Νταίνιτς.

1949 - Κινέζικος Εμφύλιος Πόλεμος: Ο Μάο Τσε Τουνγκ ανακηρύσσει τη Λαϊκή Δημοκρατία της Κίνας (εθνική εορτή), έπειτα από αγώνες 2 ετών κατά των εθνικιστών του Τσάνγκ Κάι Σεκ, ο οποίος καταφεύγει στην Ταϊβάν.

1958 - Ιδρύεται η διαστημική υπηρεσία των ΗΠΑ, η NASA.

1960 - Η Νιγηρία και η Κύπρος αποκτούν την ανεξαρτησία τους από το Ηνωμένο Βασίλειο.

1985 - Ισραηλινά αεροπλάνα βομβαρδίζουν την έδρα της ΟΑΠ στην Τυνησία, με 60 νεκρούς

1988 - ΕΣΣΔ: Ο Μιχαήλ Γκορμπατσόφ εκλέγεται Γ.Γ. του ΚΚΣΕ και συνεπώς, ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης.

Γεννήσεις

1541 - Δομήνικος Θεοτοκόπουλος, Έλληνας ζωγράφος

1846 - Άγιος Νεκτάριος Αιγίνης

1917 - Μαρία Φωκά, Ελληνίδα ηθοποιός

1924 - Τζίμι Κάρτερ, 39ος πρόεδρος των Η.Π.Α.

1950 - Ελπίδα, Ελληνίδα τραγουδίστρια

1969 - Ζακ Γαλιφιανάκης, Αμερικανός ηθοποιός

Θάνατοι

1826 - Γιάννης Γκούρας, Έλληνας οπλαρχηγός

1974 - Σπυρίδων Μαρινάτος, Έλληνας αρχαιολόγος

1992 - Ιωάννης Δεσποτόπουλος, Έλληνας αρχιτέκτονας

1994 - Αντώνης Μπριλλάκης, Έλληνας πολιτικός

2004 - Ελένη Χατζηαργύρη, Ελληνίδα ηθοποιός

2018 - Αντώνης Κοντογεωργίου, Έλληνας διευθυντής χορωδίας

Καθώς περνούσα το κατώφλι της πρεσβείας της Σερβικής Δημοκρατίας στην Ελλάδα, που στεγάζεται σε διακριτικό κτίριο του Μεσοπολέμου κοντά στην πλατεία Μαβίλη, συνειδητοποίησα πως δεν σκέφτηκα ούτε καν να γκουγκλάρω ένα «καλημέρα» στη σερβική γλώσσα, όπως θα απαιτούσαν οι κανόνες της ευγένειας. Ο πρέσβης Ντούσαν Σπάσογιεβιτς, όμως, δεν μου έδωσε πολλά περιθώρια για ντροπές με την εγκάρδια χειραψία του και με έβγαλε από τη δύσκολη θέση με τα πολύ καλά ελληνικά του.

Όσο βουλευόμασταν στις φερ φορτζέ καρέκλες στον κήπο της πρεσβείας για να συζητήσουμε για το βιβλίο του που κυκλοφόρησε στα σερβικά, «Ελλάδα: Πόλεμος για ανεξαρτησία, συγκρότηση του κράτους και παλιγγενεσία του έθνους», έμαθα ότι ο πρέσβης έχει πολύ στενότερη σχέση με τη χώρα που μελέτησε απ' ό,τι θα μπορούσα να υποθέσω.

Γεννημένος στο κομμουνιστικό Βελιγράδι το 1974, ο νεαρός Σπάσογιεβιτς βαφτίστηκε 12 ετών στη σερβική Μονή Χιλανδαρίου του Αγίου Ορους, σε ένα ταξίδι που έκανε με τον πατέρα του. Οι γονείς του, δημοσιογράφοι σε μια δύσκολη περίοδο, επισκέπονταν την Ελλάδα κάθε καλοκαίρι για διακοπές και έλεγαν στον γιο τους ιστορίες για τον πρόγονό του που πολέμησε στην Κρητική Επανάσταση του 1866. «Ηξέρα από τα παιδικά μου χρόνια τις ιστορίες για τη Μονή Αρκαδίου», λέει, και στο βιβλίο του έχει αφιερώσει δύο κεφάλαια στην Κρήτη, την οποία επισκέπεται συχνά.

Αν και συναντηθήκαμε πρωί και καθόμαστε σε μια σκιερή γωνιά, η ζέση και η υγρασία κάνουν την ατμόσφαιρα αφόρητη. Το βλέπω στο πρόσωπο του πρέσβη που προσπαθεί να μου μιλήσει για το βιβλίο του στα ελληνικά. Νιώθει, λέει, μεγαλύτερη άνεση με τον γραπτό λόγο παρά με τον προφορικό, ενώ την αγάπη του για την ελληνική ιστορία τη χρωσάει στον καθηγητή του στο LSE, Σπύρο Οικονομίδη. Εκείνος τον προέτρεψε να διαβάσει τα βιβλία του Τζορτζ Φίνλεϊ, του Ρίτσαρντ Κλογκ και άλλων ιστορικών και όταν ήρθε στην Ελλάδα έμαθε να διαβάζει ελληνικά και μάλιστα στην καθαρεύουσα. Βγάζοντας το σακάκι του -έκανα κι εγώ το ίδιο με ανακούφιση- τονίζει ότι πρόθεσή του ήταν να μιλήσει στους συμπατριώτες του για την Επανάσταση του 1821 και το βήμα προς την ελευθερία της Ελλάδας, τη συγκρότηση του κράτους και τη σύγχρονη ταυτότητα των Ελλήνων. Επίσης, προσθέτει, δεν υπήρχε μέχρι πρότινος βιβλίο για την Ελληνική Επανάσταση από Σέρβο συγγραφέα. «Βεβαίως περιγράψω και τα γεγονότα πριν από το 1821 και πώς ήταν η ζωή υπό τον οθωμανικό ζυγό - για τους Σέρβους είναι πολύ εύκολο να το κατανοήσουν αυτό. Για εμένα ήταν πολύ ενδιαφέρον, καθώς ο τρόπος που αγωνιζόμασταν εμείς στη Σερβία ήταν λίγο διαφορετικός αλλά σε μεγάλο ποσοστό ήταν ίδιος», σημειώνει. Εκείνη την εποχή η

Γεννημένος στο κομμουνιστικό Βελιγράδι το 1974, ο νεαρός Σπάσογιεβιτς βαφτίστηκε 12 ετών στη σερβική Μονή Χιλανδαρίου του Αγίου Ορους, σε ένα ταξίδι που έκανε με τον πατέρα του.

Σερβία βρισκόταν στη δεύτερη επαναστατική της περίοδο, που ξεκίνησε το 1815 και κράτησε έως το 1835, αλλά ως ανεξάρτητο κράτος αναγνωρίστηκε το 1878 στο Συνέδριο του Βερολίνου.

Ο πυρήνας του βιβλίου είναι ο Αγώνας του '21, αλλά η μελέτη του πρέσβη ξεκινά από την Αλωση της Κωνσταντινούπολης και τελειώνει στη Συμφωνία του Βουκουρεστίου το 1913. Ο ρόλος των Μεγάλων Δυνάμεων της εποχής είναι ξεκάθαρος για τον ίδιο, αλλά βρήκε ενδιαφέρουσα την ουδετερότητα της τότε Αμερικής. «Εχω την εντύπωση ότι υποστήριξαν την Οθωμανική Αυτοκρατορία γιατί δεν επηλάκυσαν. Ο Καποδίστριας είχε ρωτήσει τον πρέσβη των ΗΠΑ στη Μόσχα, να στείλουν οι Αμερικανοί ναυτικές δυνάμεις και να υποστηρίξουν τους Έλληνες, και τότε η Αμερική ήταν ουδέτερη. Αν είσαι ουδέτερος σε έναν πόλεμο για την ελευθερία νομίζω ότι είναι σαν να υποστηρίζεις τον κατακτητή», σημειώνει ο κ. Σπάσογιεβιτς. Στο βιβλίο του μιλάει ακόμη για τους πολιτικούς και τους στρατιωτικούς ηγέτες του Αγώνα, τις προσωπικότητες των γραμμάτων της εποχής, όπως τον Αδαμάντιο Κοραή και τον Ρήγα Φεραίο, ανδριάντας του οποίου βρίσκεται στο Βελιγράδι, καθώς εκεί εκτελέστηκε από τους Οθωμανούς. «Ποιους ξεχωρίζετε;» τον ρωτώ. «Ο Καποδίστριας ήταν η πιο ενδιαφέρουσα προσωπικότητα. Έλληνας από την Κέρκυρα, έπαιξε ρόλο στη διεθνή πολιτική, ήταν υπουργός Εξωτερικών της Ρωσικής Αυτοκρατορίας και μεγάλος πατριώτης. Αλλά ο Κολοκοτρώνης, θεωρώ, ήταν πολύ εντυπωσιακή προσωπικότητα», λέει γελώντας. Έπειτα από μια γουλιά καφέ ο κ. Σπάσογιεβιτς ανάβει ένα τσιγάρο και τον ρωτώ ποια θεωρεί πως είναι η κληρονομιά του '21 σήμερα. «Η κληρονομιά της Επανάστασης είναι ζωντανή», σημειώνει και προσθέτει ότι «η σημερινή ταυτότητα του ελληνικού λαού, του σερβικού λαού, είναι διαμορφωμένη από εκείνη την εποχή».

Πηγή: Καθημερινή